

Skill-intensity of occupations, labor market polarization, and occupational allocation of college graduates.

Barbara Pertold-Gebicka

Abstrakt

První část disertace je motivovaná výraznou expanzí vyššího vzdělávání ve Střední Evropě, kde university jsou převážně financované z veřejných zdrojů a poskytování vyššího vzdělání je tak součástí rozhodování ve veřejné politice. V této části disertace zkoumám indikátor použití vysokoškolsky vzdělané pracovní síly – podíl absolventů vysokých škol ve „vysokoškolských“ pozicích. Gottschalk a Hansen (2003) navrhuji identifikovat „vysokoškolské“ pozice na základě mzdové prémie, kterou dostanou na této pozici vysokoškolsky vzdělaní lidé. Navazuji na jejich práci a studuji lokální vztah mezi podílem vysokoškolsky vzdělaných lidí v populaci a využitím vysokoškolsky vzdělané pracovní síly. Empirické výsledky založené na analýze individuálních dat z českých regionů na úrovni NUTS-4 naznačují existenci pozitivního vztahu, tudíž potvrzují přítomnost endogenního vlivu počtu vzdělané pracovní síly na poptávku po ní. Z těchto závěrů vyplývá, že v dlouhém období regiony by měly být schopny pozitivně stimulovat lokální trh práce pomocí poskytování vyššího vzdělání většímu podílu populace.

V druhé části navrhuji jak odhadnout na základě modelu míru kvalifikační náročnosti zaměstnání. Tato míra dovoluje konzistentně zachytit technologický pokrok na úrovni zaměstnání. V této části používám americké March CPS data z let 1983 až 2002 pro odhad míry kvalifikační náročnosti zaměstnání, která odpovídá relativní produktivitě středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných pracovníků na jednotlivých pozicích. Za předpokladu, že substituce mezi pracovníky s různou kvalifikací je nedokonalá, měření relativní produktivity vyžaduje odhad elasticity substituce. V této části navrhuji jednoduchou strategii jak tuto elasticitu odhadnout. Výsledek je poté využit pro analýzu polarizace trhu práce jak je dokumentovaná v Goos a Manning (2007) a Autor et al. (2006). Ukazují, že technologický pokrok v osmdesátých letech byl rovnoměrný mezi zaměstnání z celého spektra rozdělené mezd, ale ti s vyššími mzdami se začleňují do zaměstnání s vyšší kvalifikační náročností, kdežto ti s nižšími mzdami do zaměstnání s nižší kvalifikační náročností. V devadesátých letech již nebylo toto rozčleňování a zaměstnání s nižšími mzdami byly více ovlivněny technologickým pokrokem.

Poslední část poskytuje podrobnou analýzu polarizace trhu práce ve 12 evropských zemích. Pro tuto analýzu využívám míru profesní náročnosti zaměstnání v takové podobě, jak byla odhadnuta v druhé části. Ukazují, že velké rozdíly mezi severními a jižními evropskými zeměmi v rozsahu a rozdělení polarizace koresponduje s rozdíly v rozsahu institucionální ochrany zaměstnanců. Tento článek tak přispívá do současné literatury, která se zatím koncentrovala pouze na polarizaci trhu práce na národní úrovni.